

C-411/19. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2019. május 27.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio (Olaszország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. január 16.

Felperesek:

WWF Italia o.n.l.u.s. és társai

Alperesek:

Presidenza del Consiglio dei Ministri

Azienda Nazionale Autonoma Strade SpA (ANAS)

Az alapeljárás tárgya

A Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio (Lazio tartomány közigazgatási bírósága, Olaszország: a továbbiakban: kérdést előterjesztő bíróság) elé terjesztett kereset, amelynek tárgyát az olasz hatóságok egy útépités előzetes tervének környezeti szempontokkal összeegyeztethetőnek minősítéséről szóló határozatainak a megsemmisítése képezi.

Az előzetes döntéshozatalra utalás tárgya és jogalapja

Az EUMSZ 267. cikk értelmében előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya az, hogy ellentétes-e az uniós joggal az az olasz szabályozás és azok a közigazgatási határozatok, amelyek a jelen ügyben lehetővé tették valamely útépités előzetes tervének a környezeti szempontokkal való összeegyeztethetőség szempontjából történő jóváhagyását, ha egy másik közigazgatási hatóság – amelynek korábban ugyanebből a szempontból kellett

határoznia az útépitésről – ezzel kapcsolatban negatív véleményt fogalmazott meg.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1) Az EU Bíróságának álláspontja szerint ellentétes-e az 1992/43/EGK irányelv 6. cikkével és – az adott tényállásra való alkalmazhatósága esetén – a 2009/47/EK irányelvvel a fentiekhez hasonló olyan elsődleges belső szabályozás és az annak végrehajtását szolgáló másodlagos szabályozás, amely lehetővé teszi, hogy a „végső fokon” eljáró szerv – amely hatáskörrel rendelkezik arra, hogy a *Ministro dell’ambiente e della tutela del territorio e del mare* (környezet-, terüle- és tengervédelmi minisztérium, Olaszország) indokolt egyet nem értése esetén úgy határozzon, hogy valamely útépités előzetes terve a környezeti szempontokkal összeegyeztethető – fontos közérdekre való hivatkozással intézkedjen a jóváhagyásról, tehát engedélyezze az eljárás folytatását akkor is, ha a környezetvédelemért felelős állami szerv álláspontja szerint nincs lehetőség esetleges követelmények és kárenyhítő intézkedések kidolgozására a projekt jóváhagyás alatt álló olyan változata tekintetében, amellyel kapcsolatban már negatív környezeti hatásvizsgálati véleményt fogalmaztak meg?

2) A Bíróság álláspontja szerint ellentétes-e a fent említett irányelvekkel az alkalmazott megoldáshoz hasonló olyan megoldás, amelynek értelmében valamely, környezeti hatásvizsgálati eljárás tárgyát képező útépités előzetes tervének jóváhagyása szempontjából a környezetvédelmi érdekek képest elsőbbséget élvez a hivatkozott „fontos közérdek”, ha annak alapját kizárólag az útépités nagyobb költséghatékonysága, annak – többek között – tájvédelmi, történelmi, kulturális és gazdasági-társadalmi megfelelése, valamint valamely transzeurópai közúthálózat – a jelen ügyben a 2013. december 11-i 1315/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet által „átfogó hálózatként” meghatározott TEN-[T] hálózat – megvalósításának szükségessége képezi, akkor is, ha létezik olyan alternatív megoldás, amelyet környezetvédelmi szempontból már jóváhagytak?

3) A Bíróság álláspontja szerint összeegyeztethető-e a fent említett közösségi jogszabályokkal az alkalmazott megoldáshoz hasonló olyan megoldás, amely lehetővé teszi a környezeti hatásvizsgálati eljárásban jóvá nem hagyott útvonal környezeti szempontból vett fontosságával kapcsolatos további vizsgálatok és tanulmányok – köztük a környezeti hatásvizsgálat – végleges terv keretében történő elvégzését ahelyett, hogy a javaslattevőnek a környezetvédelmi szempontból viszont már elfogadott alternatív nyomvonalra gyakorolt gazdasági és tájvédelmi hatások enyhítésére vonatkozóan további vizsgálatokat és tanulmányokat kellene folytatnia?

4) A Bíróság álláspontja szerint – az említett előfeltételek fennállása esetén, és amennyiben az [uniós joggal] való összeegyeztethetőséggel kapcsolatos első, második és harmadik kérdésre igenlő választ kell adni – ellentétes-e a fent említett

irányelvekkel az alkalmazotthoz hasonló olyan megoldás, amelynek értelmében valamely útépités előzetes tervének jóváhagyására irányuló eljárás során a hatáskörrel rendelkező szerv környezeti szempontokkal való összeegyeztethetőség hiányára vonatkozóan megfogalmazott negatív véleménye nem kötelező, mivel azt írja elő, hogy csak a végleges terv keretében kell a természeti terület tájképi és környezeti elemeit ebből következően érő hatással kapcsolatos alaposabb vizsgálatokat, különösen a környezeti hatásvizsgálatot elvégezni és ezt követően a hatások kiegyenlítését és a károk enyhítését szolgáló megfelelő intézkedéseket előírni?

5) A Bíróság álláspontja szerint ellentétes-e a fent említett irányelvekkel az elfogadott megoldáshoz hasonló olyan megoldás, amely szerint a beavatkozásra javaslatot tevő személy az előzetes terv alapján megtartott szolgáltatási értekezlet során meghatározott tájvédelmi és környezetvédelmi előírások, észrevételek és ajánlások átvételére csak az útépités végleges tervének elkészítése keretében köteles, noha ezzel kapcsolatban a környezetvédelemért felelős szerv rámutatott arra, hogy a terve jóváhagyás alatt álló változatát illetően nincs lehetőség esetleges előírások és kárenyhítési intézkedések előírására?

6) A Bíróság álláspontja szerint ellentétes-e a fent említett irányelvekkel az elfogadott megoldáshoz hasonló olyan megoldás, amely szerint a javaslatot tevő személynek ki kell dolgoznia az útépités – az úgynevezett „alapos vizsgálatot” tartalmazó – környezeti hatástanulmányát is, amelyet teljes mértékben a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelően kell elkészíteni, és amely alapját képezi a szóban forgó hatásvizsgálat elvégzésének?

7) A Bíróság álláspontja szerint ellentétes-e a fent említett irányelvekkel az elfogadott megoldáshoz hasonló olyan megoldás, amelynek értelmében a rendszerint felelőstől (a környezet-, terület- és tengervédelmi minisztérium keretében működő, a környezeti hatásvizsgálatért és a környezeti stratégiai vizsgálatért felelős bizottságtól) eltérő harmadik személyt (Lazio tartományt) jelölnek ki az útépités végleges tervének mellékletét képező környezeti hatástanulmány ellenőrzésére abból a célból is, hogy meghatározzák az érintett természeti terület környezeti és tájvédelmi elemeinek védelméhez és megőrzéséhez szükséges esetleges további kárenyhítő és kiegyenlítő intézkedéseket, és a d. lgs. n. 163/06 (163/06. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet) 18. cikkének 4. és 5. bekezdésének megfelelően és az abban meghatározott célok érdekében a környezet-, terület- és tengervédelmi minisztérium keretében működő, a környezeti hatásvizsgálatért és a környezeti stratégiai vizsgálatért felelős bizottság feladata kizárólag az, hogy a fent említett vizsgálatra szert téve, utólagosan véleményt nyilvánítson azzal kapcsolatban, hogy megfelel-e az útépités végleges tervezete a tájvédelmi és környezetvédelmi előírásoknak?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések és a Bíróság hivatkozott ítélezési gyakorlata

A természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv (az úgynevezett „élőhelyvédelmi irányelv”). Közelebbről az (1), (7) és (10) preambulumbekzdés, valamint a 2. cikk (3) bekezdése, a 3. cikk (1) bekezdése, a 4. cikk (5) bekezdése és a 6. cikk.

A vadon élő madarak védelméről szóló, 2009. november 30-i 2009/147/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv. Közelebbről a (6) és (12) preambulumbekzdés, valamint a 2. cikk, a 3. cikk (2) bekezdésének b) pontja és a 4. cikk (4) bekezdése.

Ezenfelül az Európai Unió Bíróságának a következő ítéleteire kell hivatkozni: 2016. július 21-i Orleans és társai ítélet (C-387/15 és C-388/15, EU:C:2016:583, 32., 35., 36., 39., 40., 43–48., 52–54., 57–64. pont); 2014. április 3-i Cascina Tre Pini ítélet (C-301/12, EU:C:2014:214); 2012. február 16-i Solvay és társai ítélet (C-182/10, EU:C:2012:82, 68–77. pont); 2011. július 21-i Azienda Agro-Zootecnica Franchini és Eolica di Altamura ítélet (C-2/10, EU:C:2011:502); 2011. november 24-i Bizottság kontra Spanyolország ítélet (C-404/09, EU:C:2011:768); 2010. január 14-i Stadt Papenburg ítélet (C-226/08, EU:C:2010:10); 2007. szeptember 20-i Bizottság kontra Olaszország ítélet (C-304/05, EU:C:2007:532); 1996. július 11-i Royal Society for the Protection of Birds ítélet (C-44/95, EU:C:1996:297).

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

Decreto legislativo del 12 aprile 2006, n. 163 – Codice dei contratti pubblici relativi a lavori, servizi e forniture in attuazione delle direttive 2004/17/CE e 2004/18/CE (a 2004/17/EK és a 2004/18/EK irányelv alkalmazásában az építési beruházásra, a szolgáltatásnyújtásra és az árubeszerzésre irányuló közbeszerzési szerződéseket szabályozó törvénykönyvről szóló, 2006. április 12-i 163. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet; a továbbiakban: 163/06. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet). Közelebbről:

- a 165. cikk 3. bekezdése, amely az infrastruktúrák előzetes tervét akként szabályozza, hogy – többek között – rögzíti, hogy amennyiben az építési beruházás környezeti hatásvizsgálat hatálya alá tartozik, az előzetes tervhez a környezeti hatástanulmányt is csatolni kell;
- a 182. cikk 1. és 2. bekezdése, amely rögzíti, hogy kötelező a környezeti hatásvizsgálati eljárás;
- a 183. cikk 6. bekezdése, amelynek értelmében a Consiglio dei ministri (miniszterek tanácsa, Olaszország) az a szerv, amely a környezet-, terület- és tengervédelmi minisztérium indokolt egyet nem értése esetén hatáskörrel

rendelkezik a környezeti szempontokkal való összeegyeztethetőségről szóló határozat meghozatalára;

- a 185. cikk 4. és 5. bekezdése, amelynek értelmében a környezetvédelmi hatásvizsgálatért és a stratégiai környezeti vizsgálatért felelős bizottság véleményét fejezi ki azzal kapcsolatban, hogy a végleges terv megfelel-e a környezeti szempontokkal való összeegyeztethetőségről szóló határozat előírásainak.

Decreto legislativo del 29 dicembre 2011, n. 228 – Attuazione dell'articolo 30, comma 9, lettere a), b), c) e d) della legge 31 dicembre 2009, n. 196, in materia di valutazione degli investimenti relativi ad opere pubbliche (az építési beruházások vizsgálatáról szóló, 2009. december 31-i 196. sz. törvény 30. cikke 9. bekezdése a), b), c) és d) pontjának végrehajtásáról szóló, 2011. december 29-i 228. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet; a továbbiakban: 228/11. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet). Közelebbről:

- az 1. cikk 1. bekezdése, amely akként rendelkezik, hogy: „[a] minisztériumok kötelesek elvégezni az e rendeletben meghatározott előzetes és utólagos vizsgálatokat annak érdekében, hogy biztosítsák az építési beruházások és közművek megvalósítását szolgáló [...] kiadás észszerűsítését, átláthatóságát, hatékonyságát és eredményességét [...]”;
- a 4. cikk, amely akként rendelkezik, hogy a minisztériumok megvalósíthatósági tanulmányokat készítenek, hogy meghatározzák az előzetes vizsgálat során azonosított célkitűzések megvalósítása szempontjából optimális tervezési megoldásokat. A minisztériumok a 10 millió eurót meghaladó becsült költségű építési beruházások esetében a megvalósíthatósági tanulmányokhoz csatolják a kockázatelemzést is;
- a 8. cikk 1–3. bekezdése, amelynek értelmében a minisztériumok iránymutatásokat dolgoznak ki a hatáskörükbe tartozó ágazatokban megvalósítandó építési beruházások vizsgálatára vonatkozóan.

Decreto del Presidente del Consiglio dei ministri del 3 agosto 2012 – attuazione dell'articolo 8, comma 3, del [decreto legislativo n. 228/11] (a minisztertanács elnökének a [228/11. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet] 8. cikke 3. bekezdésének végrehajtásáról szóló, 2012. augusztus 3-i rendelete). Közelebbről, a 2. cikk 1. bekezdésének b) pontja, amelynek értelmében: „»egyes építési beruházások előzetes vizsgálata«: a 228/2011. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet 4. cikkében meghatározott vizsgálati tevékenység, amelyet főszabály szerint saját költség-haszon elemzési technikák igénybevételével végeznek, és amely az infrastrukturális szükségletek vizsgálata során azonosított célkitűzések megvalósítása szempontjából optimális tervezési megoldások meghatározását szolgálja”.

Decreto del Presidente della Repubblica dell'8 settembre 1997, n. 357 – Regolamento recante attuazione della direttiva 92/43/CEE relativa alla

conservazione degli habitat naturali e seminaturali, nonché della flora e della fauna selvatiche (a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló 92/43/EGK irányelv végrehajtásáról szóló, 1997. szeptember 8-i 357. sz. köztársasági elnöki rendelet; a továbbiakban: 357/97. sz. köztársasági elnöki rendelet). Közelebbről:

- a „Hatásvizsgálat” címet viselő 5. cikk, amely a következőképpen rendelkezik: „[...] 2. A [...] területi tervek előterjesztői tanulmányt [...] készítenek annak meghatározása és értékelése céljából, hogy a terv – tekintettel a terület védelmével kapcsolatos célkitűzésekre – milyen hatást gyakorolhat a területre. [...]
- 3. A természeti területen található fajok és élőhelyek kedvező védettségi állapotának fenntartásához közvetlenül nem kapcsolódó, illetve nem nélkülözhetetlen, azonban a természeti területre önmagukban vagy más beavatkozásokkal együttesen valószínűleg jelentős hatást gyakorló beavatkozásokra javaslatot tevő személyek a hatásvizsgálat céljából olyan tanulmány terjesztenek elő, amely annak meghatározására és vizsgálatára irányul, hogy a szóban forgó beavatkozások milyen [...] főbb hatásokat gyakorolhatnak a [...] közösségi jelentőségű természeti területre vagy a különleges természetmegőrzési területre, tekintettel az ezek védelmével kapcsolatos célkitűzésekre.
- 4. A környezeti hatásvizsgálati eljárás [...] tárgyát képező olyan tervek esetében, amelyek az e rendeletben meghatározott [...] közösségi jelentőségű természeti területeket és különleges természetmegőrzési területeket érintenek, a hatás értékelése a fent említett eljárás részét képezi, amely ilyen esetben magában foglalja tervek azon élőhelyekre és fajokra közvetlenül és közvetve gyakorolt hatásának vizsgálatát, amelyek céljára kijelölték az említett természeti területeket és természetmegőrzési területeket. E tekintetben a javaslattevő által előkészített környezeti hatástanulmánynak tartalmaznia kell a tervnek az e rendeletben előírt védelmi célokkal való összeegyeztethetőségével kapcsolatos elemeket [...].
- [...]
- 9. Amennyiben a természeti területre gyakorolt hatások vizsgálatának kedvezőtlen eredménye ellenére valamely elsődlegesen fontos, társadalmi vagy gazdasági jellegű közösségi érdekre figyelemmel – alternatív megoldás hiányában – mégis végre kell hajtani egy tervet vagy beavatkozást, a hatáskörrel rendelkező hatóságok minden szükséges kiegyenlítő intézkedést megtesznek a »Natura 2000« hálózat általános egységességének megóvása érdekében és ezekről a kiegyenlítő intézkedésekről értesítik a környezet-, terület- és tengervédelmi minisztériumot [...].
- 10. Amennyiben a természeti területek elsődleges fontosságú természetes élőhelytípusokat foglalnak magukban és veszélyeztetett fajok élőhelyeül

szolgálnak, az a terv vagy beavatkozás, amelynek a közösségi jelentőségű természeti területre gyakorolt kedvezőtlen hatását megállapították, kizárólag az emberi egészséggel és a közbiztonsággal kapcsolatos vagy a környezet szempontjából elsődlegesen fontos igényekre tekintettel, továbbá – a Bizottság véleménye szerint – a közérdek egyéb kényszerítő indokaiból valósítható meg”;

- a „Különleges természetvédelmi területek” címet viselő 6. cikk, amelynek értelmében: „1. a »Natura 2000« hálózat magában foglalja a 79/409/EGK irányelv szerinti különleges természetvédelmi területeket [...]».
- 2. A 4. és az 5. cikkből eredő kötelezettségek az 1. bekezdés szerinti különleges természetvédelmi területekre is alkalmazandók”.

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 2015-ben az Azienda Nazionale Autonoma Stradale SpA (a továbbiakban: ANAS) kezdeményezte a Civitavecchia kikötőjét Orte intermodális központjával összekötő 675. sz. főút (a továbbiakban: SS 675) egy szakaszának kivitelezésére vonatkozó előzetes terv „környezeti hatásvizsgálata” (a továbbiakban: KHV) iránti eljárás megindítását. A szóban forgó kérelem egy új útvonalra (úgynevezett „zöld nyomvonalra”) vonatkozott, amely kivitelezésének költségei az ANAS álláspontja szerint alacsonyabbak voltak a környezetre gyakorolt hatás szempontjából már jóváhagyott másik útvonal (úgynevezett „lila nyomvonal”) kivitelezési költségeihez képest.
- 2 2016-ban a környezet-, terület- és tengervédelmi minisztérium (a továbbiakban: környezetvédelmi minisztérium) keretében működő, a környezeti hatásvizsgálatért és a környezeti stratégiai vizsgálatért felelős bizottság (a továbbiakban: KHV–KSV bizottság) rámutatott a „zöld nyomvonal” egyes, környezetvédelmi szempontból kritikus pontjaira, különösen pedig azt emelte ki, hogy a szóban forgó nyomvonal 14,4 km-es szakaszon különleges természetvédelmi területen halad át, és hogy e nyomvonal közösségi jelentőségű természeti terület 1 km-es körzetén belül húzódik.
- 3 2017. január 20-án a KHV-SKV bizottság az előző pontban szereplő megfontolások alapján negatív véleményt fogalmazott meg a „zöld nyomvonal” előzetes tervét illetően, és rámutatott arra, hogy a korábban jóváhagyott „lila nyomvonal” magas költségeivel kapcsolatos problémák megoldhatók azzal, ha az utóbbi nyomvonalat két szakaszra bontják.
- 4 A miniszterek tanácsának elnöksége – amely a 163/06. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet 183. cikkének 6. bekezdése értelmében a környezeti szempontokkal való összeegyeztethetőségről szóló határozat elfogadására hatáskörrel rendelkező hatósággá vált – az említett negatív véleményt követően megkereste a környezetvédelmi minisztériumot, hogy az bocsássa rendelkezésre a környezeti hatásvizsgálatokat és jelölje meg az esetleges kiegyenlítő és kárenyhítő intézkedéseket. A KHV-SKV bizottság a 2017. július 7-i véleménye révén újból

negatív véleményt fogalmazott meg a „zöld nyomvonalat” illetően és kiemelte, hogy nincs lehetőség a miniszterek tanácsának elnöksége által kért kiegyenlítő és kárenyhítő intézkedések kidolgozására.

- 5 A miniszterek tanácsának elnöksége e további negatív vélemény ellenére 2017. december 1-jei határozatával elfogadta a „zöld nyomvonal” környezeti szempontokkal való összeegyeztethetőségéről szóló határozatot; e határozatot olyan „fontos közérdekre” alapította, amely szükségessé tette az 1315/2013/EU rendelet értelmében „átfogó” hálózatnak minősülő, TEN-T transzeurópai hálózatba torkolló különböző főutakat összekötő stratégiai útvonalak kivitelezését. Ezenfelül ezzel a határozattal akként rendelkezett, hogy az ANAS a végleges terv kidolgozásának fázisában készítse el a szóban forgó nyomvonal – az úgynevezett „alapos vizsgálatot” is magában foglaló – környezeti hatástanulmányát, amely majd alapját képezi a „környezeti hatásvizsgálat” (a továbbiakban: KHV) hatáskörrel rendelkező hatóság általi későbbi – a Ministero delle infrastrutture e dei trasporti (infrastrukturális és közlekedési minisztérium, Olaszország; a továbbiakban: közlekedési minisztérium) által kezdeményezett szolgáltatási értekezlet során meghatározott, tájvédelmi jellegű előírások, észrevételek és ajánlások betartásával történő – elvégzésének.
- 6 Egyes környezetvédő egyesületek és természetes személyek (a továbbiakban: felperesek) e határozat ellen keresetet terjesztettek a kérdést előterjesztő bíróság elé, amelyben kérték a határozat megsemmisítését.
- 7 Időközben a Comitato interministeriale per la programmazione economica (gazdasági tervezésért felelős tárcaközi bizottság, Olaszország; a továbbiakban: tárcaközi bizottság) 2018. február 28-i határozatával jóváhagyta a „zöld nyomvonal” előzetes tervét és a Regione Laziót (Lazio tartomány, Olaszország) jelölte meg a szóban forgó útépítés végleges tervéhez mellékelendő környezeti hatástanulmány ellenőrzésével megbízott szervként.
- 8 Ez utóbbi határozatot a felperesek a fenti 6. pont szerinti keresetet jogalappal kiegészítve támadták meg.

Az alapeljárás feleinek alapvető érvei

- 9 A felperesek a kérdést előterjesztő bíróságnál előterjesztett kereset alátámasztása céljából előadják, hogy a 2017. december 1-jei határozat – amellyel a miniszterek tanácsának elnöksége elfogadta a „zöld nyomvonal” környezeti szempontokkal való összeegyeztethetőségéről szóló határozatot – sérti a 92/43/EGK irányelv belső jogba a 357/97. sz. köztársasági elnöki rendelet 5. cikke révén átültetett 6. cikkének (4) bekezdését. E rendelkezés szerint ugyanis a „közérdek kényszerítő indokai” kizárólag akkor élvezhetnek elsőbbséget a környezetvédelmi indokokhoz képest, ha teljesül két feltétel: az „alternatív megoldás hiánya” és „minden szükséges kiegyenlítő intézkedés” megtétele. A jelen ügyben egyik feltétel sem teljesül, és a felperesek különösen az alternatív megoldás hiányával kapcsolatban kiemelik, hogy a „lila nyomvonal” – amelyet a környezetvédelmi minisztérium és

a tárcaközi bizottság környezetvédelmi szempontból már egyébként jóváhagyott – a „zöld nyomvonal” olyan alternatívája, amely képes megvalósítani mind a környezet védelméhez, mind pedig az útépités kivitelezésének szükségességéhez fűződő közérdeket.

- 10 A felperesek a keresetkiegészítésben előadott kiegészítő jogalapokkal vitatják a tárcaközi bizottság „zöld nyomvonal” előzetes tervének jóváhagyásáról szóló, 2018. február 28-i határozatának jogszerűségét abban a részében, amelyben Lazio tartományt jelöli meg az ANAS által a végleges terv mellékleteként előterjesztendő – a környezeti hatásvizsgálatot is magában foglaló – környezeti hatástanulmány ellenőrzésével és az esetleges további kárenyhítő és kiegyenlítő intézkedések megjelölésével megbízott szervként. E tekintetben a felperesek rámutattak arra, hogy a környezeti hatásvizsgálat ellenőrzését nem végezheti el Lazio tartomány, mivel ez a KHV-SKV bizottság hatáskörébe tartozik és a bizottság már állást foglalt a szóban forgó kérdésben. Ezenfelül a felperesek előadják, hogy a környezeti hatásvizsgálatot a végleges terv keretében nem lehet újból előterjeszteni, mivel azt már megvizsgálta a szóban forgó bizottság.
- 11 Az alperesek védekezésükben a következő körülményeket emelik ki: a) a megtámadott határozatokat közérdekű indokok igazolják; b) a miniszterek tanácsának elnöksége gyakorolta a törvény által a jelen ügyben végső fokon eljáró szervként ráruházott hatáskört; c) a „zöld nyomvonal” előzetes terve tartalmazza a kivitelezni kívánt útépités költségeinek és hasznainak elemzését; d) a „lila nyomvonal” költségei fenntarthatatlan mértékben megnövekedtek, így az már nem valósítható meg; e) az ANAS a környezeti hatásvizsgálat terén olyan újszerű és forradalmi megközelítést alkalmazott, amellyel tárgyilagosan képes felmérni valamely új útépitésnek a különböző környezeti, tájvédelmi, történelmi, kulturális és gazdasági-társadalmi elemekre gyakorolt hatását.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 12 A kérdést előterjesztő bíróság kételyeket táplál a tekintetben, hogy a „zöld nyomvonal” környezeti hatásvizsgálatára irányuló eljárás megfelelne a hivatkozott uniós szabályozásnak.
- 13 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság kiemeli, hogy a környezeti szempontokkal való összeegyeztethetőségről szóló határozat elfogadása és a szóban forgó nyomvonal előzetes tervének ezt követő jóváhagyása:
- 14 arra tekintettel történt, hogy környezetvédelmi szempontból képest az a fontos közérdek érvényesül, amely az útépités alacsonyabb költségéhez és a TEN-T transzeurópai hálózatba torkolló főutakat összekötő útvonalak stratégiai kivitelezéséhez fűződik;
- 15 annak figyelmen kívül hagyásával történt, hogy a hatáskörrel rendelkező állami szerv (KHV-SKV bizottság) drasztikusan negatív véleményt fogalmazott meg annak kiemelésével, hogy a „zöld nyomvonal” szerinti változatra nem

dolgozhatók ki esetleges előírások és kárenyhítő intézkedések, és rámutatott arra, hogy létezik egy, környezetvédelmi szempontból már jóváhagyott alternatíva, a „lila nyomvonal”, amelynek költsége csökkenthető, ha a nyomvonalat két szakaszra osztják fel;

- 16 annak lehetővé tételével történt, hogy folytatódjon a szóban forgó útépités tervezésének és kivitelezésének eljárása és azzal, hogy csak a végleges terv kidolgozása keretében kell az útépités környezeti hatásával kapcsolatos alaposabb vizsgálatokat, különösen a környezeti hatásvizsgálatot elvégezni és (kizárólag) a hatások kiegyenlítését és az abból eredő károk enyhítését szolgáló intézkedéseket ezt követően előírni;
- 17 a 357/97. sz. köztársasági elnöki rendelet 5. cikkének 2. bekezdése értelmében annak megjelölésével történt, hogy Lazio tartomány az a szerv, amely hatáskörrel rendelkezik – az érintett terület környezeti és tájvédelmi elemeinek védelméhez és megőrzéséhez szükséges, esetleges további kárenyhítő és kiegyenlítő intézkedések meghatározása céljából is – az útépités végleges tervének mellékletét képező környezeti hatástanulmányok ellenőrzésére, és hogy a 163/06. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet 185. cikkének 4. és 5. bekezdése értelmében a környezetvédelmi minisztériumnál működő KHV-SKV bizottság e tekintetben kizárólag a véleményét fogalmazhatja meg azzal kapcsolatban, hogy a végleges terv megfelel-e a tájvédelmi és környezetvédelmi előírásoknak;
- 18 annak előírásával, hogy az ANAS az útépités végleges tervének kidolgozása keretében vegye át az előzetes terv alapján megtartott szolgáltatási értekezlet során meghatározott tájvédelmi és környezetvédelmi jellegű előírásokat, észrevételeket és ajánlásokat, és dolgozza ki a szóban forgó útépités környezeti hatástanulmányát, amely alapját képezi a környezeti hatásvizsgálat elvégzésének.
- 19 Ezenfelül a kérdést előterjesztő bíróság emlékeztet az alperesek által előadott főbb érvelésekre, különösen a fenti 11. pont e) alpontjában szereplő körülményre, vagyis arra, hogy a jelen ügyben az ANAS a környezeti hatásvizsgálat terén újszerű és forradalmi megközelítést alkalmazott. A kérdést előterjesztő bíróság az említett újszerű megközelítés alapján, az e kérdéssel kapcsolatos konkrét ítélkezési gyakorlat hiányában úgy ítéli meg, hogy a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelemben szereplő kérdéseket a Bíróság elé kell terjesztenie.